

NORGES DØVEFORBUND

PRINSESSE MÄRTHA LOUISE ER NORGES DØVEFORBUNDS HØYE BESKYTTER

Norsk Rikskringkasting
info@nrk.no

Oslo, 06.05.20

Klage på innholdet i sendingen til programmet «Friminutt» den 28.4.20

Norges Døveforbund, herunder NDF, sender sin klage til innholdet i programmet «Friminutt» som ble sendt den 28.4.20.

Klagen beror på disse punktene:

- Programlederen Herman Flesvig mimet tegnspråk på en negativ og fordummende måte.
- Ingen i redaksjonen til NRK eller NRK Underholdning reagerte på bruken av tegnspråk eller konteksten.
- Ingen offentlig beklagelse er blitt sendt av hverken NRK, NRK Underholdning eller programlederne, selv etter gjentatte klager fra tegnspråkbrukere.

I programmet følger vi programlederne Herman Flesvig og Mikkel Niva der de tar opp ulike ting de ønsker å snakke om. NDF ser at innholdet i programmet er relativt løst og fritt, programlederne har nesten ingen begrensninger i hva de kan snakke om, hvilke ord og uttrykk de kan bruke, mm. Temaene er mange og underveis i programmet blir det gjort et forsøk på å mime til tegnspråk (Herman Flesvig, rundt 41:30 minutter inn i sendingen). Han begrunner det med at han også ønsker at døve skal få være med i sendingen, sitat: «Jeg tar med til de som er døve også. Jeg er en sånn type pedagog» (41:31).

NDF reagerer ikke på intensjonen av å inkludere døve og hørselshemmede i programmet. NDF reagerer på hvordan Herman Flesvig agerte når han skulle forsøke seg på tegnspråk. Herman Flesvig viser ansiktsuttrykk som kan tolkes dithen at de som bruker tegnspråk er ressurssvake, dumme, o.l.

NDF reagerer sterkt på denne bruken av ansiktsuttrykk. Det er et uttrykk som brukes av hørende med lite kunnskap om døve og hørselshemmede. Mange døve og hørselshemmede har sett dette uttrykket flere ganger i løpet av sine liv, alltid i sammenheng med forsøk på mobbing, fornedring, forulemping, o.l. fra hørende. Døve og hørselshemmede har derfor et negativt forhold til dette ansiktsuttrykket samt dette forsøket på tegnspråk.

Programmet ble stoppet underveis, før det ble tatt opp igjen. Der viser programlederne en viss bekymring for at det var «døveavdelingen» som hadde hacket seg inn og stoppet sendingen. NDF stiller seg derfor undrende til at programlederne fortsatte å bruke uttrykket samt «tulletegnspråk» etter denne avbrytelsen. For NDF fremstår det som at programlederne både vet og forstår at det ikke er greit å bruke slike uttrykk og «tulletegnspråk», men at de likevel tok sjansen på dette. NDF lurer derfor på hvorfor det var

Grensen 9, 0159 Oslo

Telefon: 23 31 06 30 Telefaks: 23 31 06 50 E-post: post@doveforbundet.no Hjemmeside: www.deafnet.no

Konto for gaver : 8200.06.08072 Bankgiro: 8200.01.77004 Organisasjonsnummer: 974 252 708

NORGES DØVEFORBUND

PRINSESSE MÄRTHA LOUISE ER NORGES DØVEFORBUNDS HØYE BESKYTTER

ingen i redaksjonen som stoppet programlederne og ba dem om å ikke gjøre slikt før sendingen ble tatt opp igjen.

NDF har fått flere tilbakemeldinger fra sine medlemmer, både døve, hørselshemmede og hørende tegnspråkbrukere, på at de har sendt inn klage på saken til NRK uten å få en beklagelse fra NRK. NDF ser seg fornøyd med at klippet der tegnspråk illustreres på en negativ måte er blitt fjernet fra forholdsvis Facebook og Instagram. NDF er imidlertid ikke fornøyd med at klippet fortsatt er en del av sendingen som vises i sin helhet på NRK sin hjemmeside. NDF er heller ikke fornøyd med at det ikke er kommet en offentlig beklagelse fra hverken NRK, NRK Underholdning eller programlederne for bruken samt deling av klippet på sosiale medier.

Døve og hørselshemmede er fortsatt en stigmatisert gruppe i Norge selv i 2020, selv med mange informasjonskampanjer og økte rettigheter i samfunnet. Herman Flesvig sitt forsøk på bruk av tegnspråk illustrerer mye av problemet. Mange døve og hørselshemmede voksne har blitt møtt med samme holdning, gester, ansiktsuttrykk flere ganger i løpet av sine liv i sammenheng med mobbing og forsøk på å trække på de døve og hørselshemmede. De har derfor en negativ assosiasjon til dette.

Tegnspråk blir fortsatt sett på som et hjelpemiddel for døve og hørselshemmede. Det er fortsatt folk i Norge og i verden som ikke anerkjenner tegnspråk som et fullverdig språk. Det er flere enn bare døve og hørselshemmede som bruker tegnspråk eller har tegnspråk som førstespråk. Søsken, foreldre, barn av, venner, slektninger til de døve og hørselshemmede bruker tegnspråk. NRK har, med dette programmet, ikke bare gjort narr av døve og hørselshemmede, men også deres omgangskrets.

Forskning har bevist at det er større forekomst av dårlig psykisk helse blant døve og hørselshemmede, grunnet stigmatisering, mobbing, negative holdninger og fordommer som døve og hørselshemmede har opplevd og fortsatt opplever.

NDF er derfor sjokkerte over å se at NRK, som er en statskanal, ikke har fjernet innlegget eller kommet med en offentlig unnskyldning. NRK som tilbyr programmer for døve og hørselshemmede bør ikke i det hele tatt også tilby hørende en arena for mobbing av døve og hørselshemmede eller legitimere bruken av «tulletegnspråk» i en sånn kontekst. NRK har et samfunnsansvar både ovenfor sine seere og sine ansatte og et særlig ansvar for minoriteter og andre utsatte samfunnsgrupper. Det finnes til og med en egen avdeling i NRK med døve og hørselshemmede ansatte som nå har blitt utsatt for negativ holdning fra sine kolleger. NDF kan derfor heller ikke fatte at det ikke fantes en eneste en i redaksjonen som ikke syntes at dette var ok. At det i det hele tatt ikke lyste noen varsel lamper hverken hos redaksjonen eller hos programlederne er for NDF helt uforståelig.

Grensen 9, 0159 Oslo

Telefon: 23 31 06 30 Telefaks: 23 31 06 50 E-post: post@doveforbundet.no Hjemmeside: www.deafnet.no

Konto for gaver : 8200.06.08072 Bankgiro: 8200.01.77004 Organisasjonsnummer: 974 252 708

NORGES DØVEFORBUND

PRINSESSE MÄRTHA LOUISE ER NORGES DØVEFORBUNDS HØYE BESKYTTER

NDF er bekymret for at innlegget vil føre til at det fortsatt vil tas i bruk av uttrykket i sammenheng med mobbing, fornedring, forulemping og diskriminering av døve, hørselshemmede og alle andre som bruker tegnspråk.

NDF vil med dette minne NRK på sitt samfunnsansvar og ber derfor NRK om å fjerne den delen av programmet som omhandler tegnspråket og komme med en offentlig unnskyldning til alle berørte.

Norges Døveforbund
Elisabeth Frantzen Holte
Kons. Generalsekretær

Norges Døveforbund
Adriana Fjellaker
Interessepolitisk medarbeider

Norges Døveforbund
Jostein Dale
NRKs Brukerutvalg

Grensen 9, 0159 Oslo

Telefon: 23 31 06 30 Telefaks: 23 31 06 50 E-post: post@doveforbundet.no Hjemmeside: www.deafnet.no

Konto for gaver : 8200.06.08072 Bankgiro: 8200.01.77004 Organisasjonsnummer: 974 252 708